

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 8 hallituksen esityksestä, joka koskee öljyn aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta siviilioikeudellisesta vastuusta ja öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainvälisen korvausrahaston perustamisesta tehtyjen kansainvälisten yleissopimusten eräiden määräysten hyväksymistä.

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 8 päivältä helmikuuta 1980 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan hallituksen edellä mainitun esityksen n:o 2. Saatuaan asiasta eduskunnan päätöksen mukaisesti pyytämänsä toisen lakivaliokunnan tämän mietinnön liitteeksi otetun lausunnon sekä kuultuaan jaostopäällikkö Henry Söderholmia ulkoasiainministeriöstä, toimistopäällikkö Risto Paaermaata kauppa- ja teollisuusministeriöstä, toimitusjohtaja Lars Beckmania Merivakuutusyhtiöiden Yhdistyksestä ja professori Ilkka Saraviitaa ulkoasiainvaliokunta käsiteltyään asian esittää kunnioittaen seuraavaa.

Suomi on allekirjoittanut Brysselissä 29 päivänä marraskuuta 1969 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen öljyn aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta siviilioikeudellisesta vastuusta, jäljempänä vastuuyleissopimus, sekä Brysselissä 18 päivänä joulukuuta 1971 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainvälisen korvausrahaston perustamisesta, jäljempänä rahastoyleissopimus. Vastuuyleissopimus tuli kansainvälisesti voimaan 6 päivänä kesäkuuta 1975 ja rahastoyleissopimus 16 päivänä lokakuuta 1978.

Vastuuyleissopimusta ja rahastoyleissopimusta on muutettu Lontoossa 19 päivänä marraskuuta 1976 tehdyillä kahdella lisäpöytäkirjalla, jäljempänä lisäpöytäkirjat, joilla yleissopimuksissa käytettävä laskentayksikkö on muutettu Kansainvälisen valuuttarahaston erityisnosto-oikeuksiksi. Pöytäkirjat eivät ole kansainvälisesti voimassa, koska kansainvälinen voimaantulo edellyttää kummankin pöytäkirjan osalta vähintään kahdeksan valtion ratifiointia tai liittymistä. Valiokunnan saaman tiedon mukaan vastuuyleissopimuksen muutospöytäkirjan on

hyväksynyt viisi valtiota ja rahastoyleissopimusta koskevan pöytäkirjan neljä valtiota. Rahastoyleissopimuksella perustetun Kansainvälisen öljyvahinkojen korvausrahaston yleiskokous on vuonna 1979 kuitenkin hyväksynyt rahaston sisäisen määräyksen yleissopimusten alkuperäisen laskentayksikön arvon määrittämisestä erityisnosto-oikeuksina. Suomi ei ole osaltaan toistaiseksi hyväksynyt lisäpöytäkirjoja.

Yleissopimusten tarkoituksena on parantaa öljyvahingoista kärsimään joutuneiden mahdollisuutta saada korvaus. Yleissopimusten saattamiseksi voimaan Suomen osalta hallitus on antanut eduskunnalle esityksen n:o 130 (1979 vp.) laiksi aluksista aiheutuvista öljyvahingoista johtuvasta vastuusta, jonka tarkoituksena on saattaa Suomen valtioneisäiset säännökset yhdenmukaisiksi vastuuyleissopimuksen määräysten kanssa, sekä nyt käsiteltävänä olevan esityksen n:o 2 vastuuyleissopimuksen ja rahastoyleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä.

Viitaten toisen lakivaliokunnan lausuntoon vastuuyleissopimuksen osalta ja hallituksen esityksen perusteluihin rahastoyleissopimuksen osalta ulkoasiainvaliokunta pitää yleissopimuksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina sekä edellyttää niiden kiireellistä voimaansaattamista Suomessa. Rahastoyleissopimuksen osalta ulkoasiainvaliokunta toteaa, että yleissopimuksen tarkoituksena on korvata pilaantumisvahinkoja siltä osin kuin vahingot ylittävät vastuuyleissopimuksen mukaisen aluksen omistajan vastuurajan. Valiokunnan saaman tiedon mukaan maailmassa sattui vuosina 1962—78 kaikkiaan 55 laivaonnettomuutta, joissa yli 5 000 tonnia öljyä joutui mereen keskimääräisen öljyvudon ollessa 26 500 tonnia. Joskin Itämerellä on toistaiseksi säästytty suurimmilta öljyonnetto-

muuksilta, on Suomen rannikko laajoinen saaristoalueineen erityisen helposti haavoittuvaa ja torjuntatoimenpiteet siellä vaikeita ja kalliita. Tämän vuoksi ulkoasiainvaliokunta pitää myös rahastoyleissopimuksen voimaansaattamista tarpeellisena.

Yleissopimukset muodostavat kokonaisuuden siten, että rahastoyleissopimus täydentää vastuuyleissopimuksen korvaussuojaa. Rahastoyleissopimukseen voi liittyä vain vastuuyleissopimuksen osapuoli. Ulkoasiainvaliokunta pitää tämänkin vuoksi hallituksen esitystä molempien sopimusten yhtäläisestä voimaansaattamisesta perusteltuna ja asianmukaisena. Vastuuyleissopimus edellyttää yksityiskohtaisia säännöksiä sillä kansainvälisesti sovitusta kysymyksistä. Valiokunnan mielestä on asianmukaista, että tarkat valtionsisäiset määräykset, joissa huomioidaan Suomen oikeusjärjestyksen erityispiirteet, annetaan asiasisällöisellä erityislailla. Kansainvälinen yleissopimus ei ole näitä kysymyksiä voinut huomioida.

Toisaalta vastuuyleissopimuksen Suomelle asettamien velvoitteiden asianmukainen täyttäminen vaatii, että kaikki sen määräykset on riittävän tehokkaasti voimaansaattettu. Tämän vuoksi valiokunta pitää yleissopimusten osalta ehdotettua menettelyä tarpeen vaatimana. Samaa käytäntöä on aikaisemmin noudatettu vastaavissa tapauksissa. Valiokunta ei ole myöskään havainnut, että järjestelystä aiheutuisi haittaa tai epäselvyyttä valtionsisäiselle soveltamiselle. Esitysten asiallisen yhteyden huomioon ottaen on paikallaan, että kysymyksessä olevat hallituksen esitykset n:o 130 (1979 vp.) ja 2 eduskunnassa päätetään samanaikaisesti.

Hallituksen esitykseen n:o 130 (1979 vp.) sisältyvässä lakiehdotuksessa on huomioitu edellä tarkoitetun lisäpöytäkirjan laskentayksikköä koskeva muutos (5 ja 6 §:t). Edellä on myös todettu, että Kansainvälinen öljyvahinkojen korvausrahasto on ottanut lisäpöytäkirjalla sovitut muutokset huomioon, vaikka lisäpöytäkirjat eivät olekaan vielä kansainvälisesti voimassa. Ulkoasiainvaliokunta katsoo tämän vuoksi, että yleissopimukset voidaan hyväksyä kiireellisesti voimaansaattettavaksi esitetyssä muodossa ja ettei hallituksen esityksen n:o 130 (1979 vp.) hyväksymiselle tältä osin ole estettä. Suomen sisäinen lainsäädäntö tulee tällöin vastamaan jo kansainvälisesti tosiasiallisesti sovellettavaa käytäntöä ja yleissopimusten sisältöä lisäpöytäkirjojen tultua kansainvälisesti voimaan.

Yleissopimusten kansainvälinen soveltaminen ei väliaikana rahaston sanotun päätöksen vuoksi aiheuttane ongelmia. Yleissopimukset voidaan saattaa Suomessa voimaan odottamatta lisäpöytäkirjojen kansainvälistä voimaantuloa, jonka tapahduttua lisäpöytäkirjat voidaan saattaa välittömästi voimaan asetuksella. Ulkoasiainvaliokunta edellyttää kuitenkin, että hallitus osaltaan pyrkii nopeuttamaan lisäpöytäkirjojen kansainvälistä voimaantuloa ratifioimalla ne mahdollisimman pian.

Toinen lakivaliokunta toteaa lausunnossaan, ettei hallituksen esityksestä ilmene, millä tavoin rahastoyleissopimuksen 13 artiklan 2 kappaleen mukainen velvoite on tarkoitus täyttää. Ulkoasiainvaliokunta katsoo tältä osin, että rahastoyleissopimuksen voimaansaattaminen käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen sisältyvällä lailla on riittävä edellytys maksuvelvollisuuden syntymiselle, vaikka asiasta ei ole erityistä säännöstä.

Toisen lakivaliokunnan lausuntoon viitaten ulkoasiainvaliokunta toteaa, että vastuuyleissopimuksen ja rahastoyleissopimuksen tekstien suomenkielisissä käännöksissä on englanninkielisen sopimustekstin käsitteen "preventive-measures" käännöksenä käytetty sekä sanontaa "torjuntatoimenpide" että "estämistoimenpide". Toisen lakivaliokunnan lausunnon mukaan hallituksen esitykseen n:o 130 (1979 vp.) sisältyvässä lakiehdotuksessa on käytetty sanontaa "torjuntatoimenpide". Ulkoasiainvaliokunta pitää tekstien yhdenmukaisuutta tältä osin tarpeellisena ja katsoo, että käsite "torjuntatoimenpide" on asianmukaisempi. Tämän vuoksi ulkoasiainvaliokunta edellyttää, että ennen sopimustekstien julkaisemista vastuuyleissopimuksen 1 artiklan 6 ja 7 kohdissa, 2 artiklassa ja 9 artiklan 1 kohdassa sekä rahastoyleissopimuksen 1 artiklan 2 kohdassa olevat sanonnat korjataan tämän mukaisesti. Samasta syystä ulkoasiainvaliokunta edellyttää, että rahastoyleissopimuksen suomenkielisen käännöksen 1 artiklan 3 kohdassa sekä 10, 11 ja 15 artiklassa olevat maininnat "maksuvelvoitteinen öljy" muutetaan selvemmäksi käsitteeksi "maksunalainen öljy". Samoin tulisi korjata hallituksen esityksen n:o 2 sivulla 27 olevan suomenkielisen käännöksen taulukon jälkeisen kappaleen viimeinen rivi kuulumaan "täyttävä vakuutus tai muu vakuus".

Edellä esitettyyn viitaten ulkoasiainvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi ne Brysselissä 20 päivänä marraskuuta 1969 öljyn aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta siviilioikeudellisesta vastuusta ja Brysselissä 18 päivänä joulukuuta 1971 öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainvälisen korvausrabaston perustamisesta tehtyjen kansainvä-

listen yleissopimusten määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 1 päivänä huhtikuuta 1980.

Asian käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Sorsa, varapuheenjohtaja Zilliacus, jäsenet Björklund, Hetemäki-Olander, Kangas (osittain), E. Laine, Liikanen, Raatikai-

nen, Ruokola (osittain), Saukkonen, Sillantaus, Söderman ja P. Vennamo sekä varajäsenet Miettinen (osittain), Tuomaala (osittain) ja Ursin.

EDUSKUNNAN
TOINEN LAKIVALIOKUNTA

Liite

Helsingissä,

11 päivänä maaliskuuta 1980.

Lausunto n:o 1.

Ulkoasiainvaliokunnalle.

Ulkoasiainvaliokunta on kirjelmällään 12 päivästä helmikuuta 1980 pyytänyt eduskunnan päätöksen mukaisesti toisen lakivaliokunnan lausunnon hallituksen esityksestä n:o 2 öljyn aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta siviilioikeudellisesta vastuusta ja öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainvälisen korvausrahaston perustamisesta tehtyjen kansainvälisten yleissopimusten eräiden määräysten hyväksymisestä.

Asian johdosta ovat toisessa lakivaliokunnassa olleet kuultavina jaostopäällikkö Henry Söderholm ulkoasiainministeriöstä, merenkulku-toimiston päällikkö Risto Paaermaa kauppa- ja teollisuusministeriöstä, ylitarkastaja Olli Paasivirta sisäasiainministeriön ympäristönsuojelu-osastolta, ylijohtaja Heikki Muttilainen merenkulkuhallituksesta, tieteellinen asiantuntija Ilpo Kangas Itämeren suojelukomissiosta, toimitusjohtaja Lars Beckman Merivakuutusyhtiöiden Yhdistyksestä, ekonomi Mauno Willgren ja varustamo-osaston johtaja Raimo Roos Neste Oy:stä sekä pääsihteeri Esko Joutsamo ja maisteri Kalevi Keynäs Suomen Luonnonsuojeluliitosta.

Toinen lakivaliokunta esittää lausuntonaan seuraavaa.

Hallituksen esitys n:o 2 koskee kahta toisiaan täydentävää alusten aiheuttamien öljyvahinkojen korvaamisesta tehtyä kansainvälistä yleissopimusta, joista jäljempänä käytetään hallituksen esityksen mukaisesti nimityksiä *vastuuyleissopimus* ja *rahastoyleissopimus*.

Hallitus on aikaisemmin antanut eduskunnalle esityksen n:o 130 (1979 vp.) laiksi aluksista aiheutuvista öljyvahingoista johtuvasta vastuusta. Tuon hallituksen esityksen tarkoituksena on saattaa Suomen valtiosisäiset säännökset yhdenmukaisiksi vastuuyleissopimuksen määräysten kanssa. Hallituksen esitykseen sisältyvässä lakiehdotuksessa säännellään lisäksi eräitä kansallisen lainsäädännön piiriin kuuluvia

vastuukysymyksiä. Toinen lakivaliokunta on valmistelevasti käsitellyt mainitun hallituksen esityksen ja ehdottaa mietinnössään n:o 2 (1980 vp.) esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä eräin muutoksin. Valiokunnan hyväksymä lakiehdotus sisältää vastuuyleissopimuksen edellyttämät valtiosisäiset säännökset.

Vastuuyleissopimus.

Vastuuyleissopimuksessa ovat määräykset sopimusvaltioiden alueilla aiheutuneiden öljyvahinkojen ja sellaisten öljyvahinkojen estämiseksi ja rajoittamiseksi suoritetuista torjuntatoimenpiteistä aiheutuneiden menetysten ja vahinkojen korvaamisesta. Sopimus ei koske kaikkia öljyvahinkoja. Soveltamisen edellytyksenä on, että vahinko on aiheutunut pysyvästä öljystä ja että pysyvä öljy on päässyt sitä irtolastina kuljettavasta kauppa-aluksesta.

Vastuuyleissopimuksen mukaan vastuu öljyvahingosta kuuluu aluksen omistajalle. Vastuu on tuottamuksesta riippumaton, ja omistaja voi vapautua vastuusta vain sopimuksessa tiukasti rajatuilla perusteilla.

Kansainväliset merenkulkua koskevat sopimukset, joihin Suomikin on liittynyt, ovat antaneet aluksen omistajalle oikeuden rajoittaa vastuutaan aluksesta aiheutuneista vahingoista. Vastuuyleissopimuksen mukaiset määrällisen vastuun rajat ovat kaksi kertaa aikaisempaa korkeammat.

Korvausten saaminen varmistettaisiin velvoittamalla omistaja ottamaan korvausvastuunsa kattava vakuutus jokaista sellaista alusta varten, joka kuljettaa enemmän kuin 2 000 tonnia pysyvää öljyä irtolastina. Jokainen vastuuyleissopimukseen liittynyt valtio on sitoutunut valvomaan, että kaikilla sen satamissa käyvillä aluksilla on yleissopimuksen edellyttämä vakuutus.

Vaikka vastuuyleissopimus on omiaan parantamaan vahinkoa kärsineiden asemaa, tässäkin sopimuksessa on edelleen katsottu olevan puutteita.

Vastuuyleissopimuksen mukaiset vastuurajat voivat edelleen estää täyden korvauksen saamisen. Joissakin tapauksissa yleissopimus ei anna vahinkoa kärsineille lainkaan oikeutta vahingonkorvaukseen. Aluksen omistaja on vastuusta vapaa esimerkiksi, jos vahinko on aiheutunut kolmannen osapuolen tahallisesta vahingonteosta tai tietynlaisesta poikkeuksellisesta luonnonilmiöstä. Toisaalta alusten omistajat ovat pitäneet vastuuyleissopimuksen mukaista vastuuta suurena rasituksena.

Rahastoyleissopimus.

Rahastoyleissopimus täydentää vastuuyleissopimusta tuomalla aluksen omistajan vastuun rinnalle lastin omistajan vastuun. Rahastoyleissopimuksen mukaan sopimusvaltiot perustavat kansainvälisen öljyvahinkojen korvausrahaston. Rahaston päätarkoituksena on korvata pilaantumisvahinkoja siltä osin kuin vastuuyleissopimuksen antama turva on riittämätön sekä vähentää vastuuyleissopimuksen laivan omistajille määräämää maksurasitusta. Rahastoon kerätään varat niiltä, jotka sopimusvaltioiden satamissa ottavat vastaan öljyä, eli käytännössä öljy-yhtiöiltä. Rahastosta maksetaan korvausta vahinkoa kärsineelle, milloin vastuuyleissopimuksen mukaan ei ole olemassa vahinkovastuuta, milloin laivan omistaja eikä hänen vakuutuksenantajansakaan voi maksaa vastuuyleissopimuksen mukaisia korvauksia ja milloin vahingot ylittävät vastuuyleissopimuksen mukaisen aluksen omistajan vastuurajan. Rahasto suorittaa määrätyn edellytyksin myös osan aluksen omistajan vastuuseen kuuluvasta vahingonkorvauksesta. Myös rahaston vastuu on rajoitettu, mutta rahastoyleissopimuksen nojalla saatavat korvaukset ovat olennaisesti korkeammat kuin pelkästään vastuuyleissopimuksen perusteella suoritettavat korvaukset.

Rahastoyleissopimukseen voivat liittyä vain vastuuyleissopimuksen osapuolet.

Valiokunnan arvio.

Valiokunta toteaa, että kysymyksessä olevat yleissopimukset turvaavat entistä huomattavasti

paremmin öljyvahingoista kärsimään joutuneiden korvauksensaannin. Öljynkuljetuksiin liittyvän erityisen vahingonvaaran huomioon ottaen valiokunta pitää sopimusten määräyksiä öljyaluksen omistajan ankarasta vastuusta, sitä täydentävästä rahaston vastuusta, vastuurajojen korottamisesta ja alusten vakuuttamisvelvollisuudesta tarkoituksenmukaisina.

Suomessa näihin sopimuksiin liittyminen aiheuttaa parantuneen korvausturvan ohella kustannuksia. Suomalaisten alusten omistajat ja suomalaiset öljy-yhtiöt joutuisivat suorittamaan ulkomaille vakuutusmaksuja ja rahastomaksuja. Vakuutuskulujen syntyminen ei kuitenkaan enää riipu Suomen toimenpiteistä, sillä vastuuyleissopimukseen liittyneet valtiot ovat jo nyt velvollisia valvomaan, että kaikilla niiden satamissa käyvillä aluksilla, aluksen kotipaikasta riippumatta, on sopimuksen edellyttämä vakuutus. Suomalaiset öljyalukset eivät voi käytännössä toimia kansainvälisissä kuljetuksissa ilman mainittua vakuutusta, joten vakuutuskulut eivät ole vältettävissä. Rahastoyleissopimuksen mukaisten rahastomaksujen osalta tilanne ei ole näin yksiselitteinen. Vastuuyleissopimukseen liittyminen ei edellytä rahastoyleissopimukseen liittymistä. Suomalaisten öljy-yhtiöiden suorittamien rahastomaksujen vastineena saadaan parempi korvausturva Suomen aluetta pilaavien tai uhkaavien öljyvahinkojen varalta sekä suomalaisten öljyalusten omistajien vastuun vähentyminen. Arvio rahastoyleissopimuksen edullisuudesta riippuu olennaisesti siitä, miten todennäköisinä pidetään vastuuyleissopimuksen mukaiset vastuurajat ylittäviä öljyvahinkoja Suomen aluevesillä. Tällaisten öljyvahinkojen todennäköisyydestä ei ole valiokunnan saaman tiedon mukaan saatavissa selvitystä. Asian arviointia vaikeuttaa muun muassa vahingonvaaran riippuvuus öljynkuljetusten kehityksestä ja muiden maiden toimenpiteistä.

Vastuuyleissopimuksesta saatavat edut ovat valiokunnan mielestä selvät. Molemmat sopimukset parantaisivat suomalaisten oikeutta korvauksen saamiseen ulkomaalaisten alusten Suomen vesillä aiheuttamista öljyvahingoista ja sellaisten vahinkojen estämiseksi suoritetuista toimenpiteistä. Suomen viivyttely näihin sopimuksiin liittymisessä lienee jo aiheuttanut haittaa korvausasioiden hoitamisessa.

Valiokunta on edellä mainitussa mietinnössään n:o 2 kiirehtinyt vastuuyleissopimuksen voimaansaattamista Suomessa.

Rahastoyleissopimukseen liittymisen edullisuudesta valiokunta sen sijaan ei ole voinut aiemmin esitetyistä syistä muodostaa täysin varmaa arviota. Valiokunnan mielestä asiaa olisikin vielä syytä tarkemmin tutkia ennen päätöksen tekemistä.

Valiokunnassa on kiinnitetty huomiota siihen, että vastuuyleissopimuksen määräykset on tarkoitus saattaa voimaan valtionsisäisesti, paitsi hallituksen esitykseen n:o 130 (1979 vp.) sisältyvän lakiehdotuksen mukaisesti, myös hallituksen esityksessä n:o 2 ehdotetulla niin sanotulla blankettilailla. Ehdotettu kaksinkertainen voimaansaattaminen ei vaikuta valtionsisäisen lainsäädännön kannalta tarkoituksenmukaiselta, koska tällöin tuomioistuimen sovellettavana olisi kaksi rinnakkaista, samaa asiaa koskevaa säädöstä.

Hallituksen esitykseen n:o 130 (1979 vp.) sisältyvässä lakiehdotuksessa on otettu huomioon Lontoossa vuonna 1976 tehty, vastuuyleissopimusta täydentävä lisäpöytäkirja, jonka mukaan vastuun rajat määrätään Kansainvälisen valuuttarahaston erityisnosto-oikeuksina. Tämä muutos ei sisälly hallituksen esityksessä n:o 2 hyväksyttäviksi ehdotettuihin sopimusmääräyksiin, mistä seurannee ristiriita blankettilain ja hallituksen esityksessä n:o 130 (1979 vp.) ehdotetun lain välille.

Hallituksen esitykseen n:o 130 (1979 vp.) sisältyvässä lakiehdotuksessa ja hallituksen esitykseen n:o 2 sisältyvissä sopimustekstien käännöksissä käytetään erilaisia käsitteitä (esi-

merkiksi torjuntatoimenpide — estämistoimenpide). Tästä ei kuitenkaan aiheutune haittaa, koska käsitteiden määritelmistä ja asiayhteydestä ilmenee, että asiasisältö on sama. Hallituksen esityksen n:o 2 sivulla 27 taulukon jälkeisen kappaleen viimeisellä rivillä pitää olla ”vakuutus tai muu vakuus”. Rahastoyleissopimuksen suomennoksessa on ”contributing oil” käännetty ”maksuvelvoitteiseksi öljyksi”, vaikka perusteluissa käytetty käsite ”maksunalainen öljy” olisi selvempi.

Rahastoyleissopimuksen 13 artiklan 2 kappaleen mukaan sopimusvaltion on huolehdittava siitä, että valtion alueella vastaanotettavan öljyn suhteen syntyvä maksuvelvollisuus täytetään, ja ryhdyttävä sellaisiin lainsäädäntönsä mukaisiin soveliaisiin toimenpiteisiin, joita kysymyksessä olevan velvoitteen tehokas soveltaminen edellyttää. Hallituksen esityksestä ei ilmene, millä tavoin tämä Suomelle syntyvä velvollisuus on tarkoitus täyttää. Puutteen voisi korjata esimerkiksi täydentämällä hallituksen esitykseen n:o 2 sisältyvää lakiehdotusta.

Toinen lakivaliokunta esittää, että ulkoasiainvaliokunta selvittäisi, onko hallituksen esitykseen n:o 2 sisältyvää lakiehdotusta tarpeen muuttaa edellä olevien huomautusten johdosta.

Edellä esitetyn perusteella toinen lakivaliokunta esittää kunnioittavasti lausuntonaan,

että hallituksen esitykseen sisältyvät ehdotukset hyväksyttäisiin ottaen huomioon edellä esitetyt huomautukset.

Toisen lakivaliokunnan puolesta:

Mauri Miettinen

Pekka Luukkainen